

[Victor Larsen.]

end komplimentere den højtærede Landbrugsminister for den overordentlige Smidighed, Ministeren her har udvist. Det første Forslag var et Ekspropriationsforslag, et Ekspropriationsforslag af herhjemme hidtil ukendte Dimensioner, men i det Forslag, der nu foreligger med de af Landbrugsministeren foreslaaede og af et Flertal tiltraadte Ændringer, er der overhovedet ikke Tale om Ekspropriation. Der er en saadan Forskel paa disse to Lovforslag, at man bogstaveligt ikke kan se nogen Lighed paa de afgørende Punkter.

Jeg er naturligvis ganske klar over, at naar man har bøjet sig, er det for at opnaa det omfattende Forlig paa dette Omraade, som man her ogsaa har opnaaet, og der er slet ikke nogen Tvivl om, at man her har handlet overordentlig klogt. Ekspropriationsforslaget vilde have medført en Ufred, et Uvenskab i bogstaveligt talt samtlige Landkommuner i Danmark mellem Naboer og Genboer. Det nuværende Forslag, hvis Bestemmelser muliggør frivillige Ordninger, vil have en helt anden Indvirkning. Det er min afgjorte Opfattelse, at man her har bøjet sig paa en saadan Maade, at det nok skal vise sig, at der kommer meget mere ud af Forslaget, som det nu er formet, end der vilde være kommet af det oprindelige Forslag.

Jeg vil i øvrigt gerne sige, at det er min bestemte Opfattelse — en Opfattelse, jeg gerne vil fremhæve her —, at uden vor Medvirkning til Forslagets Gennemførelse vilde det have faaet en helt anden og meget skarpere Affattelse i Spørgsmaalet om Forkøbsretten, end det har nu. Forslag gaaende ud paa, at Køberen, efter at reelt Køb var fastslaet, skulde være tvunget til at lade Statens Jordlovsudvalg indgaa i Købet, hvis det ønskede det, forelaa fuldt udarbejdede fra radikal Side. Det er min bestemte Opfattelse, at det, at Enighed paa dette meget vigtige Omraade kunde opnaas, har været Grunden til, at man opnaaede at lempe Bestemmelserne om Forkøbsretten, saadan at de blev meget mindre generende. Saaledes som Forslaget nu er affattet, faar Statens Jordlovsudvalg en fair Chance, men Sælgeren er ganske frit stillet, saa snart han er klar af Jordlovsudvalget, og kan sælge hvor og til hvem han vil, men naturligvis til en Pris, der ikke ligger under den Pris, hvortil han tilbød Ejendommen til Statens Jordlovsudvalg.

Jeg maa sige med stor Tilfredshed, at det ogsaa er godt, at alt, hvad der hedder Familiesalg, er udgaaet af Lovforslaget, saaledes at man ved Salg indtil Søsken-

Børn ikke er underkastet dette Lovforslag. Der er slet ingen Tvivl om, at det i Befolkningen vilde føles som noget helt urimeligt, hvis Staten eller Statens Jordlovsudvalg skulde blande sig ind i Overdragelser, det være sig af smaa eller større Ejendomme, fra Far til Søn eller til nærmeste Slægtning. Det er helt rimeligt og rigtigt, at dette er udgaaet af Forslaget.

Jeg noterer ogsaa med Tilfredshed, at man gaar til Bunds, naar Talen er om Fremskaffelse af Tillægsjord til de mindre Brug. Der kan ogsaa blive Tale om en Sammenlægning af smaa Ejendomme, som ligger paa en saadan Maade, at det er rimeligt, og der er jo heller ingen Uenighed inden for de forskellige Partier om, at saadanne Tilfælde i høj Grad kan fremkomme. Den Udvidelse, man derfor giver Lovforslaget paa dette Omraade, finder jeg er absolut klog.

Jeg vil gerne med Hensyn til Betænkningen gøre opmærksom paa, at det, vi fra konservativ Side har ønsket at fastslaa, er, at Statens Jordlovsudvalg kun kan foretage Opkøbene, hvis Ejendommen skal udstykes, eller der kan bortsælges Tillægsparcerer til indeklemte Husmænd. Meningen er ganske klart den, at man ikke ønsker, at Landet nogen Sinde skulde komme i den Situation, at Staten opkøbte Ejendomme, som man i Virkeligheden slet ikke agtede at udstykke, men hvor Formaalet kun var ren Statsdrift. Nu tror jeg aldeles ikke, at det nuværende Jordlovsudvalg og de Mænd, som har med Tingene at gøre i Øjeblikket, ønsker dette, men vi handler og lovgiver jo saaledes, at man maa værne sig i de Tider, der kommer fremover, og derfor har vi villet gøre opmærksom paa dette. Vi har afstaaet fra at stille Ændringsforslag om det, men jeg gaar ud fra, at den højtærede Landbrugsminister er enig med mig i, at denne Bemærkning i Betænkningen har nøjagtig samme Gyldighed, som hvis den stod i Lovforslaget.

Jeg skal ikke nægte, at naar jeg betænker, hvorledes vi startede, synes jeg, der er kommet noget særdeles brugbart ud af Lovforslaget. Vi er naturligvis ikke tilfreds i den Forstand, at vi fra vor Side har opnaaet det, vi egentlig ønskede i alle Forhold, men Lovforslaget er brugbart i den Forstand, at man her faar Muligheden for at erhverve Tillægsjord til de for smaa Brug, og man faar ogsaa rimelige Udstykningsmuligheder. Vi har villet medvirke hertil, dels af Hensyn til Formaalet, dels ogsaa fordi vi mener, at der hermed er skabt Ro om et Forhold, hvorom der har været Uro nok gennem mange Aar, baade ude i Befolkningen og her paa Rigsdagen. Jeg betragter det som et afgjort